

hatóságánál kialakítani. A kutatás engedélyezésének olyan döntési csomópontnak kell lennie, amikor az engedélyező hatóság, a közreműködő szakhatóságok és szakvéleményező szervezetek eldöntik kutatás engedélyezhetőségét (figyelembe véve a működést, felhagyást, tájrendezés utáni lehetséges végállapotot, az utóhasznosítás prognosztizálható hatásait is mint egységes rendszert) vagy tiltást (itt és nem később). Engedélyezhetőség esetén az engedély egyúttal szakági elvi engedély is (a nyersanyag megléte és gazdaságos kitermelési feltételei esetén bányá létesíthető az adott területen, térségben vagy sem) amelyben a működésre vonatkozó feltételrendszerüket meghatározhatják. E csomópontban az önkormányzatoknak az eddiginél nagyobb szerepet kell kapniuk, be kell vonni a területfejlesztési tanácsokat is.

2) Mind az engedélyezhetőség, annak esetleges feltételrendszere, mind az esetleges tiltás csak akkor védhető, ha az mindenki számára ismert, jogilag és szakmailag megalapozott. A jogi és szakmai megalapozottság állami feladat, mely a vállalkozói szférára nem ruházható át. A jognak lehetővé kell tennie a korlátok, tiltások meghatározásának lehetőségét. A szakmai megalapozottsághoz pedig térségi elemzések, regionális hatástanulmányok szükségessé rendkívül szoros összhangban a területfejlesztési-területrendezési tervekkel. A szakmai feltételrendszereket Műszaki Irányelvekben kell rögzíteni. Nem végezhető el megalapozottan egy szűk terület környezeti hatástanulmányában. Ez utóbbira a bányatórvény 1997. évi módosítása némi reményt ad.

3) Fontos eszköznek tekintem - a kutatás ill. a működés engedélyezése esetén - az ellenőrzést. Mivel a műszaki üzemi tervek azok, melyeken keresztül minden korábbi előírás végrehajtható, ellenőrizhető, a teljes működés szabályozható, ezért a tervek jóváhagyásába, megújítás esetén a teljesítesek ellenőrzésébe valamennyi hatóságot, szakhatóságot, szakvéleményező szervezetet be kell vonni.

4) A földtannak az eddigieknél nagyobb szerepet kell kapnia az általános rendezési tervek, területfejlesztési és területrendezési tervek készítésében, szakmai megalapozásában. E tervek ma a természetes és épített környezet védelmének alappillérei. Ennek felismeréséig azonban sem az önkormányzatok sem a szakhatóságok, egyéb hatóságok még nem jutottak el. A tervek alapvetően meghatározzák, meghatározhatják egy település fenntartható fejlődését, a fejlődés és a környezet közötti egyensúly kialakítását és szintentartását. Ez a kavicsbányászat szempontjából azt jelenti, hogy a tervekben kijelölhetők azok a területek (az előfordulások ismeretében) ahol lehetséges sőt pihenő területként célszerű is bányá nyitása, kijelölhető nagysága, formája egységes szerkezete a településsel, a régióval, de egyúttal tiltható is.

5) Az ásványvagyonra, mint állami tulajdon igénybevételére vonatkozó gazdálkodási szabályokat mielőbb meg kell alkotni. Ennek lehetőségét kell teremtenie az állam számára, hogy élhessen tulajdonosi jogával, azaz véglegesen vagy időlegesen korlátozhassa a bányászati tevékenység végzését, területi, mélységi, minőségi, vastagsági, termelési korlátokat határozhasson meg. A javasolt térségi elemzések ennek megvalósulását is támogatják.

Úgy vélem, hogy a javasolt lépések elvezethetnek a bányászat, mindenekelőtt a talajvíz alól termelő kavics bányák működése és a vízkészletgazdálkodás-környezetvédelem - természetvédelem - településfejlesztés - regionális fejlesztés közötti egyensúly megteremtéséig. Az egyensúly megteremtése során nem cél a bányászat visszaszorítása, azonban a fenntartható fejlődést szem előtt tartva szükségesszerű korlátokat be kell vezetni annak érdekében, hogy a bányászat nyújtotta lehetőségeket kihasználjuk.

Ha már az "ezer tő" országa leszünk akkor az ősi mondas lebegjen a szemünk előtt: " A Földet nem mi hagyjuk unokáinkra, hanem tőlük kaptuk kölcsön."

dr. Halmai János
MÁFI

A ROVATVEZETŐ MEGJEGYZÉSE

A cikknek különleges aktualitása, hogy az itt tárgyalt problémák ismeretében, ezek megoldására az érintett minisztériumok a bányatórvény módosítás 14. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a felszín alatti vízkészletet érintő bányatavakkal kapcsolatos kormányrendeletet készítenek elő.

JOGI TALLÓZÓ

Az 1997. évi LIX törvény. (MK. 63. Szám) módosította került a Magyar Köztársaság Alkotmányát

Újabb Kormányrendelet jelent meg az 1996. évi CXVI tv. (az Atomenergiáról) felhatalmazása alapján - a 124/1997 (VIII. 18) Korm. rend. az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény. hatálya alá nem tartozó radioaktív anyagok, valamint ionizáló sugárzást létrehozó berendezések köréről (MK. 65. szám)

A tervező és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII törvényt módosította az 1997. évi LXIV törvény. (MK. 64. szám)

Eljárás díj módosítására került sor az 50/1994 (XII. 31.) IKM rendelet módosításaként kiadott 36/1997 (VI. 27.) IKIM rendelet az egyes bányafelügyeleti eljárások díjának megállapításáról (MK. 55. szám).

Közlemény jelent meg a Magyar Bányászati Hivatal szolgálati titokkörtől jegyzékének módosításáról, - amely a koncessziót érinti. (MK. 59. szám)

A gazdálkodó szervezetek 1997. évi egyedi termelési támogatásáról szóló 34/1997 (II. 26.) Korm. rendeletet módosította a 98/1997 (VI. 11.) Korm. rendelet.

121/1997 (VII. 17.) Korm. Rendelet jelent meg a nukleáris export és import anyagbeszerzésről (MK. 64. Szám).

Megjelent a vízbázisok, a távlati ivóvízbázisok, valamint az ivóvíz ellátást szolgáló vizilétesítmények védelméről szóló 123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet. (MK 65. szám)

dr. Udránszky Kornélia
az MGSz jogásza